

Format for omlægningsplanen i MARS

Baggrund

Det følger af rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark, at der parallelt med udarbejdelsen af omlægningsplanerne via MARS skal ske en opgørelse af effekterne i Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Denne opgørelse sker for at sikre, at omlægningsplanerne samlet kan opfylde kvælstofindsatsbehovet og målet for udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, samt hvordan omlægningsprojekter bidrager til mål om skovrejsning samt mere og sammenhængende natur.

Notatet beskriver det tekniske format for en omlægningsplan, samt ovenstående opgørelse (verificering). På baggrund af verificeringen af de lokale treparters omlægningsplaner i 2025 opnås også en samlet national status på landsplan for lavbund, skovrejsning og natur.

Fra MARS vil man kan hente en PDF-rapport per lokal trepart. Denne rapport er det udtræk, der udgør omlægningsplanen fra MARS til principvedtagelse. I nedenstående præsenteres elementerne i rapporten. Det endelige design af rapporten forventes afsluttet i løbet af sommeren.

Løsning

Rapporten opbygges efter følgende struktur og eksempel ses på næste side:

- 1) Lokal trepart X's omlægningsplan
- 2) Kystvandgruppe X's bidrag til omlægningsplanen (gentages for alle de kystvandgrupper som den lokale trepart er en del af)
- 3) Kommunernes bidrag til omlægningsplanen (gentages for alle de kommuner, som er en del af den lokale trepart)

Omlægningsplan for [Lokal trepart X]

Dette dokument udgør omlægningsplanen for [Lokal Trepart X]. Omlægningsplanen består af følgende afsnit:

- 1) Overblik over den lokale treparts omlægningsplan
- 2) Overblik over de kystvandgrupper, som indgår i den lokale trepart
- 3) Overblik over de kommuner, som er en del af den lokale trepart

I omlægningsplanen indgår effekten af både indtegnede skitseprojekter samt projekter, der har opnået tilsagn til forundersøgelse eller etablering, samt allerede afsluttede projekter. Effektdata af de planlagte og realiserede projekter fremgår i MARS.

Kvælstofindsatsbehovet i omlægningsplanerne

Målet med Aftale om implementering af et Grønt Danmark er at reducere kvælstofudledningen med aktuelt 12.959 ton. Kvælstofmålene har været tilgængelige siden ultimo 2024, hvor vandområdeplanerne blev sendt i høring, inkl. en teknisk indbudgettering af effekten af markregulering. I høringen af vandområdeplanerne fordeles indsatsbehovet på 108 delvandoplande fordelt på 37 hydrologiske kystvandsgrupper. I MARS opgøres effekten af de lokale treparters 23 omlægningsplaner i disse 37 hydrologiske kystvandsgrupper. Målopfyldelse vil ske ved arealomlægning i samspil med markregulering, herunder fx ved ekstensivering således, at behovet for markregulering begrænses mest muligt.

Verificering og målopfyldelse:

Målopfyldelse for kvælstofeffekt dækker, at den enkelte omlægningsplan leverer indsatser svarende til målopfyldelse for den eller de kystvandgrupper omlægningsplanen dækker. Det vil sige, at SGAV verificerer om de planlagte kvælstofprojekter inden for den lokale treparts geografiske afgrænsning tilsammen indeholder en kvælstofreduktion svarende til indsatsbehovet i de respektive kystvand-deloplande som udmeldt i bilag 1 i udkast til Vandområdeplanerne VP3-II. Da der samtidigt tages hensyn til kædesammenhænge i kystvandgrupperne som anført i bilag 1.1. i VP3-II opgøres endvidere, om kvælstofreduktionen i kystvandgrupperne, som omlægningsplanen bidrager til, er tilstrækkelig til at sikre målopfyldelse. Da vandområdeplanerne ikke stemmer overens med kommunegrænser og områder, der dækker de lokale treparter, vil der være tilfælde, hvor flere omlægningsplaner bidrager til kvælstofreduktion i samme kystvand-deloplande og kystvandgrupper. Enkeltvis verificering af en omlægningsplan i SGAV, forud for modtagelse af de øvrige omlægningsplaner, vil således indebære, at SGAV sammenholder med effektdata i MARS, som er indeholdt i omlægningsplanen.

Der skal planlægges for målopfyldelse via de angivne standardeffekter i MARS. Dog kan de lokale treparter medtage flere eller færre skitseprojekter, så de på papiret leverer mere eller mindre end målopfyldelsen, hvis de fx vurderer, at standardeffekterne er for høje eller for lave sammenlignet med de faktiske forhold i projektområdet. Sådanne konkrete bemærkninger indgives som en del af omlægningsplanen i et format, som anvises af SGAV.

Udtagning af kulstofrige lavbundsjord i omlægningsplanerne

Målet er at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundsjord inkl. randarealer på landsplan frem mod 2030. Udgangspunktet for udtagning af kulstofrige lavbundsjord er den nationale kortlægning af potentialet for udtagning af lavbundsjord, det såkaldte "tørvekort", senest udarbejdet af Aarhus Universitet i 2024.

Verificering og målopfyldelse:

Det opgøres, hvor stor en andel af det nationale mål om udtagning af 140.000 ha lavbundsjord, herunder 70.000 ha randarealer, omlægningsplanen omfatter. Opgørelsen er en screening af, om en omlægningsplans

projekter ligger i områder med lavbundspotentiale. Det vil sige, at SGAV verificerer, om de planlagte og afsluttede lavbundsprojekter i omlægningsplanen bidrager tilstrækkeligt til den nationale målopfyldelse i forhold til potentialet i den lokale trepart. Da målet for udtagning af lavbundslande og randarealer alene er fastsat på landsplan, er det den samlede planlagte udtagning i alle 23 lokale treparts omlægningsplaner til sammen, som er afgørende i forhold til verificeringen. I forbindelse med verificeringen af den enkelte omlægningsplan vil SGAV således sammenholde den samlede, planlagte udtagning på landsplan, hvorfor det ikke er et krav for verificeringen af den enkelte omlægningsplan, om den planlagte udtagning ligger under potentialet, såfremt der med sikkerhed forventes national målopfyldelse på baggrund af hektardata i MARS.

Skovrejsning i omlægningsplanerne

Det er aftalt, at der på landsplan rejses 250.000 ha skov, heraf 100.000 ha urørt skov, frem mod 2045. Heraf skal 20.000 ha rejses som statsskov. I MARS kan det opgøres, hvor meget skov der rejses og dermed, hvor meget den lokale treparts omlægningsplan planlægger med at bidrage til at indfri det nationale mål om 250.000 ha skov i 2045, samt hvor stor kvælstofreduktion skovrejsning bidrager med. Den nye tilskudsordning til privat skovrejsning åbner i 2025.

Målopfyldelse og verificering:

Ved verificeringen opgøres antal, størrelse og typer på og af evt. skovrejsningsprojekter i omlægningsplanen til brug for national status på fremdriften frem mod målet om 250.000 ha ny skov i 2045. Der er ikke et bindende, kvantitativt mål for skovrejsning i den lokale treparts omlægningsplan i 2025. Det vil sige, at SGAV i forbindelse med verificering alene noterer omfanget af projekterne i omlægningsplanen. På baggrund af verificeringen af de lokale treparts omlægningsplaner i 2025 opnås en samlet national status på landsplan for skovrejsning og natur, og hvorvidt der i omlægningsplanerne for 2025 indgår projekter, der bidrager til det på landsplan fastsatte mål om 250.000 hektar skov, herunder 100.000 hektar urørt skov, frem mod 2045.

Natur i omlægningsplanerne

De lokale treparter skal i de lokale omlægningsplaner arbejde for så vidt muligt at identificere arealer inden for omlægningsindsatsen, som har potentiale for at bidrage til mere og sammenhængende natur, herunder beskyttet natur, og hvor muligt også strengt beskyttet natur.

Målopfyldelse og verificering:

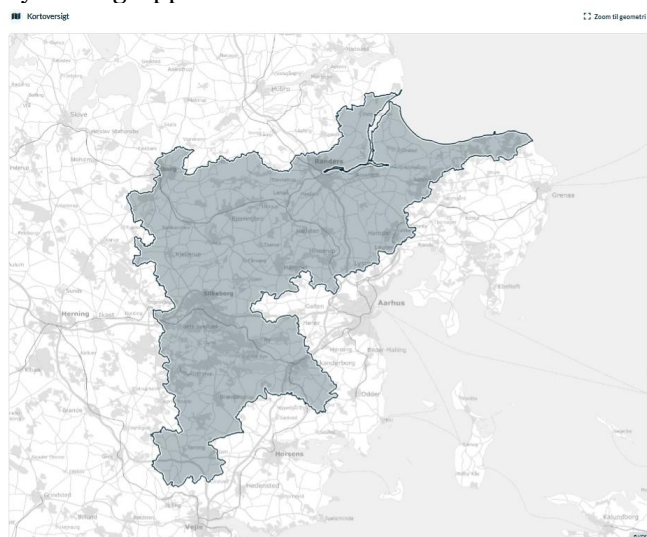
Ved verificeringen opgøres antal og størrelsen på naturprojekter i omlægningsplanen til brug for national status på fremdriften. Der er ikke et bindende, kvantitativt mål for natur i den lokale treparts omlægningsplan i 2025. Det vil sige, at SGAV i forbindelse med verificering alene noterer omfanget af projekter i antal hektar. Bemærk, at det fra ultimo august 2025 bliver muligt at indtegne større sammenhængende naturprojekter i MARS. De indtegnede naturprojekter vil ikke bidrage med en kvælstofeffekt og tæller derfor ikke med i målopfyldelsen for kvælstofreduktion og udtagning, men kan vise potentialet for større sammenhængende naturområder i den lokale trepart. På baggrund af verificeringen af de lokale treparts omlægningsplaner i 2025 opnås en samlet national status på landsplan for natur, og hvorvidt der i omlægningsplanerne for 2025 indgår projekter, der bidrager til det på landsplan fastsatte mål om, at 20 pct. af Danmarks areal skal være beskyttet eller strengt beskyttet natur.

[Lokal Trepert X]

Den lokale trepart er en del af følgende kystvandgrupper:

Kystvandgruppe A

Kystvandgruppe B

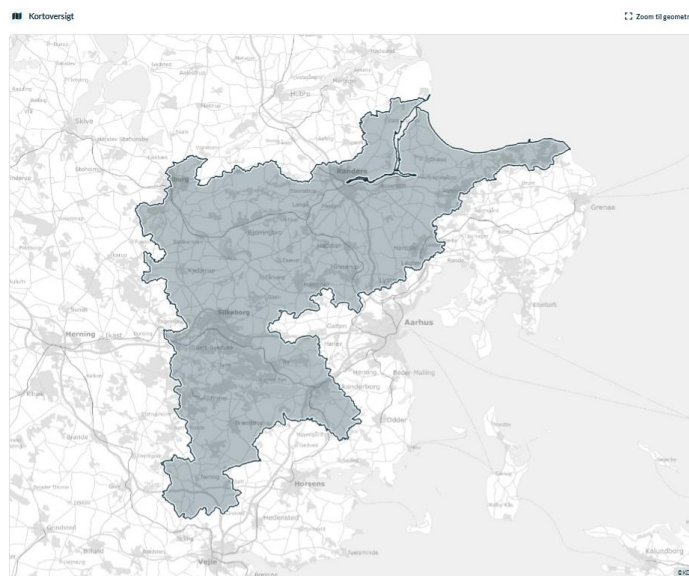
Figur 1 – Kort over lokal trepart og kystvandgrupper

Følgende kommuner er en del af [Lokal Trepert X]

Kommune a

Kommune b

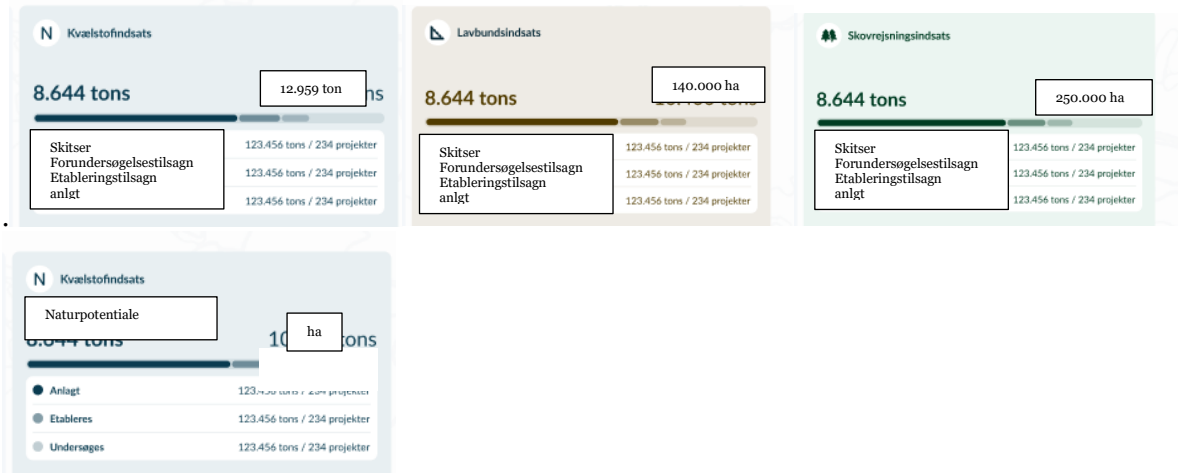
Kommune c

Figur 1 – Kort over lokal trepart og kommuner

De nationale målsætninger

[Lokal treparts X]s bidrag til nationale målsætninger ses i opgørelsen nedenfor. Bidragene er fordelt på skitseprojekter, projekter med forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn og anlagte projekter.

Kvælstofindsats detaljer

For at indfri målet om reduktion af kvælstof kan en række virkemidler anvendes i omlægningsplanen. Nedenfor ses fordelingen af virkemidler for alle projekter, der bidrager til kvælstofindsatsen:

Projekttype	Ekstensive ring	Kvælstofvådo mråder	Lavbundsproj ekter	Minivådom råder	Skovrejs ning	Øvri ge
Skitseprojekter	Antal projekter / kvælstofeff ekt					
Projekter med forundersøgelses tilsagn						
Projekter med etableringstilsag n						
Anlagte projekter						
Total						

Lavbundsindsats detaljer

Målsætninger om udtagning af 140.000 ha lavbundsjord er inkl. randarealer. I tabellen nedenfor ses Lokale Trepert X's fordeling af bidraget til lavbundsindsatsen fordelt på overlap med markarealer (IMK), randarealer (arealer der ikke er registreret i IMK) og overlap med kulstofrig lavbundsjord (kulstof 2022).

Projekt status	Areal (ha)	Overlap med markarealer (ha)	Randarealer (ha)	Overlap med kulstof 2022 (%)
Skitseprojekter				

Omlægningsplan for den lokale trepart X

Projekter med forundersøgelsestilsagn				
Projekter med etableringstilsagn				
Anlagte projekter				
Total				

Skovrejsningsdetaljer

Det er aftalt, at der på landsplan skal rejses 250.000 ha skov, heraf 100.000 ha urørt skov, frem mod 2045. I tabellen nedenfor vises, hvordan skovrejsningsindsatsen fordeler sig på projektstatus.

Projekt status	Antal	Areal	Urørt skov	Fredskov	Statslig skov (Naturstyrelsen)
Skitseprojekter					
Projekter med forundersøgelsestilsagn					
Projekter med etableringstilsagn					
Anlagte projekter					
Total					

Naturpotentiale detaljer

Der er i den lokale trepart udpeget arealer med naturpotentiale. I nedenstående tabel er disse områder listet og der er angivet, hvor stort overlap i hektar, der er med en række kort vedrørende med naturpotentiale.

Proj ekt titel	ha	Prioriteringsk ort til ny natur i naturgenopret ningsforordni ngen (SGAV)	Biodiversitetsprio riteringskort hvis score < 7	Biodiversit etsrådets kort med 30% beskyttet natur	Besky ttede naturt yper (§3)	Natu ra 200 o omr åder	Overlap med ansøgte projekte t og øvrige skitsepr ojekter
Total							

Omlægningsplan for den lokale trepart X

Kommunernes bidrag til [lokal trepart X]

Tabellen nedenfor viser kommunernes bidrag inden for den lokale treparts geografiske afgrænsninger.

Kommune	Kvælstofindsats	Lavbundsindsats	Skovrejsningsindsats	Naturpotentiale
Kommune a				
Kommune b				
Kommune c				
Total				

Kystvandgrupper i [lokal trepart X]

Tabellen nedenfor viser hvordan kystvandgrupperne bidrager inden for trepartens geografiske afgrænsninger.

Kystvandgruppe	Kvælstofindsats	Lavbundsindsats	Skovrejsningsindsats	Naturpotentiale
Total				

Projektoversigt

Nedenfor ses en opsummering på projekternes type.

Projekttype	Antal	Kvælstofeffekt	Udtagningseffekt	Skovrejsningseffekt	Naturpotential
Skitseprojekter					
Projekter med forundersøgelsestilsagn					
Projekter med etableringstilsagn					
Anlagte projekter					
Total					

Projektliste

Nedenfor ses lister med alle projekter inden for [Lokal Trepert X].

Skitseprojekter

Projekt navn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstofeffekt	Udtagnings-effekt	Skovrejsnings-effekt
Total						

Projekter med forundersøgelsestilsagn

Projekt navn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstofeffekt	Udtagnings-effekt	Skovrejsnings-effekt
Total						

Projekter med etableringstilsagn

Projekt navn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstofeffekt	Udtagnings-effekt	Skovrejsnings-effekt
Total						

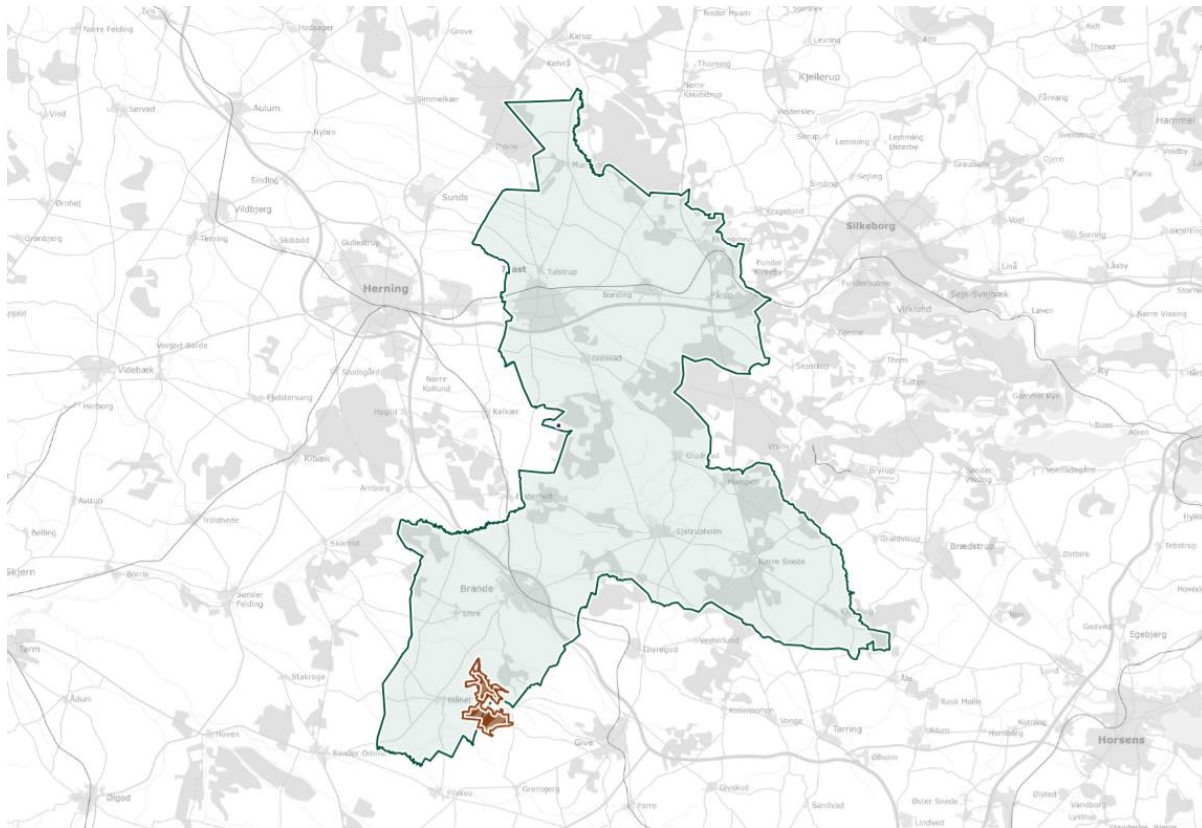
Anlagte projekter

Projekt navn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstofeffekt	Udtagnings-effekt	Skovrejsnings-effekt
Total						

Omlægningsplan for den lokale trepart X

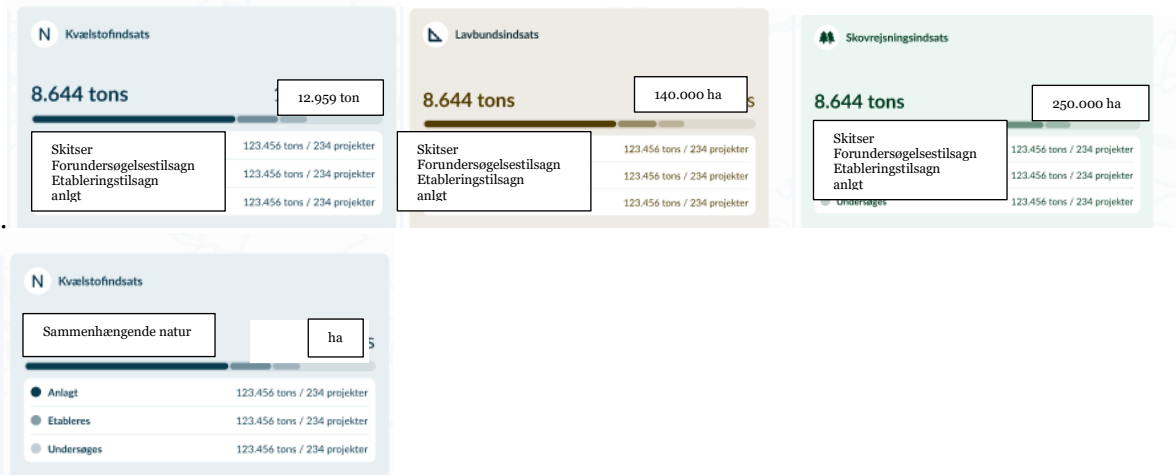
Ansøgte projekter

Nedenfor ses alle projekter, der har fået forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn eller er anlagte.

Kystvandgruppe X

[Kystvandgruppe X]s bidrag til nationale målsætninger ses i opgørelsen nedenfor. Bidragene er fordelt på skitseprojekter, projekter med forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn og anlagte projekter.

Fordeling af kvælstofindsats på deloplande

En kystvandgruppe består af en række deloplande med forskellige lokale kvælstofindsatsbehov. Omlægningsplanerne skal samlet være fuldt dækkende planer for indfrielse af kvælstofindsatsbehovet via arealomlægning, for at mindske behovet for markregulering. Nedenfor ses hvor meget der er planlagt for inden for hvert delopland, netto indsatsbehovet samt det fordelte indsatsbehov på markregulering og udtagning.

Delopland	Planlagt kvælstofeffekt	Kvælstofindsatsbehov netto	Kvælstofindsatsbehov fordelt
Delopland 1	Opnået	Indsatsbehov	Markregulering / udtagning
Delopland 2	Opnået	Indsatsbehov	
Delopland 3	Opnået	Indsatsbehov	

Kommunernes bidrag til [Kystvandgruppe X]

Tabellen nedenfor viser kommunernes bidrag til indenfor kystvandgruppens geografiske afgrænsninger.

Kommune	Kvælstofindsats	Lavbundsindsats	Skovrejsningsindsats	Naturpotentiale
Kommune a				
Kommune b				
Kommune c				
Total				

Lokale treparter i [Kystvandgruppe X]

Tabellen nedenfor viser de lokale treparters bidrag til indenfor kystvandgruppens geografiske afgrænsninger.

Lokal trepart	Kvælstofindsats	Lavbundsindsats	Skovrejsningsindsats	Naturpotentiale
Lokal trepart A				

Kystvandgruppe X's bidrag til omlægningsindsatsen

Lokal trepart B				
Total				

Projektoversigt

Nedenfor ses en opsummering på projekternes type.

Projekttype	Antal	Kvælstofeffekt	Udtagningseffekt	Skovrejsningseffekt	Naturpotential
Skitseprojekter					
Projekter med forundersøgelsestilsagn					
Projekter med etableringstilsagn					
Anlagte projekter					
Total					

Projektliste

Nedenfor ses lister med alle projekter inden for [Kystvandgruppe X]

Skitseprojekter

Projekt navn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstofeffekt	Udtagningseffekt	Skovrejsningseffekt
Total						

Projekter med forundersøgelsestilsagn

Projekt navn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstofeffekt	Udtagningseffekt	Skovrejsningseffekt
Total						

Projekter med etableringstilsagn

Projekt navn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstofeffekt	Udtagningseffekt	Skovrejsningseffekt
Total						

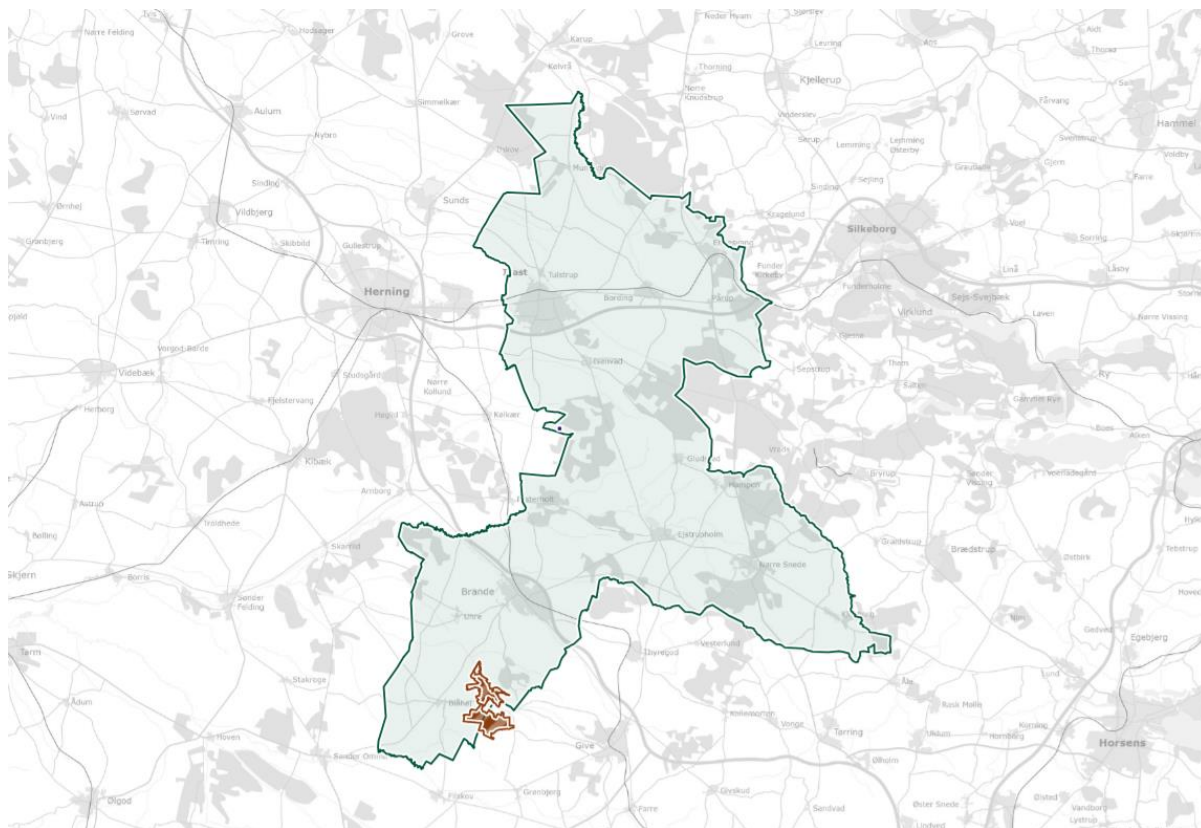
Anlagte projekter

Projekt navn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstofeffekt	Udtagningseffekt	Skovrejsningseffekt
Total						

Ansøgte projekter

Nedenfor ses alle projekter, der har fået forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn eller er anlagte.

Kystvandgruppe X's bidrag til omlægningsindsatsen

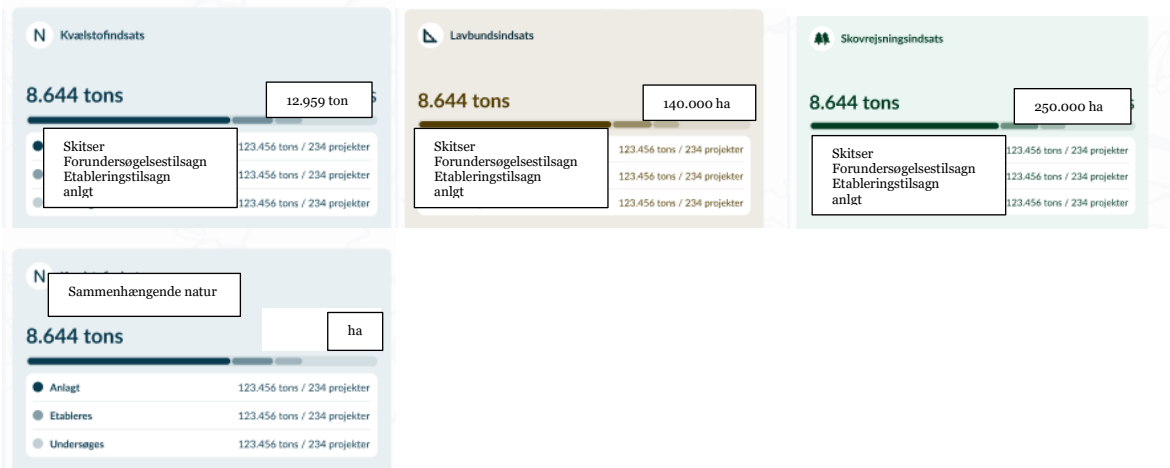

"[Kommune X]s" bidrag til omlægningsplanen (Gentages per kommune)

Denne rapport viser Kommunes X bidrag til omlægningsplanen. Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjorder, vådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser. Opgørelsen er lavet for projekter der ligger indenfor kommunens geografiske afgrænsning. Overlapper et projekt med flere kommuner, vil det tælle med i begge kommuner, med det respektive areal.

[Kommune X]s bidrag til de nationale målsætninger

[Kommune X]s bidrag til nationale målsætninger ses i opgørelsen nedenfor. Bidragene er fordelt på skitseprojekter, projekter med forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn og anlagte projekter.

[Kommune X]s bidrag til lokale trepart(er)

En kommune kan bidrage til flere lokale treparter. Neden for ses hvor meget, der bidrages med inden for hver lokal trepart.

Lokal trepart	Kvælstofindsats	Lavbundsindsats	Skovrejsningsindsats	Naturpotentiale
Lokal trepart A	Kommunens bidrag/ Lokal trepart bidrag	Kommunens bidrag/ Lokal trepart bidrag	Kommunens bidrag/ Lokal trepart bidrag	Kommunens bidrag/ Lokal trepart bidrag
Lokal trepart B	Kommunens bidrag/ Lokal trepart bidrag	Kommunens bidrag/ Lokal trepart bidrag	Kommunens bidrag/ Lokal trepart bidrag	Kommunens bidrag/ Lokal trepart bidrag

[Kommune X]s bidrag til kystvandgruppe(r)

En kommune kan bidrage til flere kystvandgrupper. Neden for ses hvor meget, der bidrages med inden for hver kystvandgruppe samt kvælstofindsatsbehovet.

Kystvandgruppe	Kvælstofindsats	Kvælstofindsatsbehov	Lavbundsindsats	Skovrejsningsindsats	Naturpotentiale
Kystvandgruppe A	Kommunens bidrag/ Kystvandgruppe	Målsætning fra VP3-II	Kommunens bidrag/ Kystvandgruppe	Kommunens bidrag/ Kystvandgruppe	Kommunens bidrag/ Kystvandgruppe

Kommune X's bidrag til omlægningsindsatsen

Kystvandgruppe B	Kommunens bidrag/ Kystvandgruppe	Målsætning fra VP3-II	Kommunens bidrag/ Kystvandgruppe	Kommunens bidrag/ Kystvandgruppe	Kommunens bidrag/ Kystvandgruppe
------------------	-------------------------------------	-----------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------

[Kommune X]s bidrag til delopland(e)

En kommune kan bidrage til flere deloplande. Nedenfor ses hvor meget, der bidrages med inden for hvert delopland samt kvælstofindsatsbehovet.

Delopland	Kvælstofindsats	Kvælstofindsatsbehov	Lavbundsindsats	Skovrejsningsindsats	Naturpotential
Delopland A	Kommunens bidrag/ Delopland	Målsætning fra VP3-II	Kommunens bidrag/ Delopland	Kommunens bidrag/ Delopland	Kommunens bidrag/ Delopland
Delopland B	Kommunens bidrag/ Delopland	Målsætning fra VP3-II	Kommunens bidrag/ Delopland	Kommunens bidrag/ Delopland	Kommunens bidrag/ Delopland

Projektoversigt

Nedenfor ses en opsummering på projekternes type.

Projekttype	Antal	Kvælstofeffekt	Udtagningseffekt	Skovrejsningseffekt	Naturpotential
Skitseprojekter					
Projekter med forundersøgelsestilsagn					
Projekter med etableringstilsagn					
Anlagte projekter					
Total					

Projektliste

Nedenfor ses lister med alle projekter inden for [Kystvandgruppe X]

Skitseprojekter

Projekt navn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstofeffekt	Udtagningseffekt	Skovrejsningseffekt
Total						

Kommune X's bidrag til omlægningsindsatsen

Projekter med forundersøgelsestilsagn

Projektnavn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstof-effekt	Udtagnings-effekt	Skovrejsnings-effekt
Total						

Projekter med etableringstilsagn

Projektnavn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstof-effekt	Udtagnings-effekt	Skovrejsnings-effekt
Total						

Anlagte projekter

Projektnavn	Kommune	Virkemiddel	Tilskudsordning	Kvælstof-effekt	Udtagnings-effekt	Skovrejsnings-effekt
Total						

Ansøgte projekter

Nedenfor ses alle projekter, der har fået forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn eller er anlagte.

